

Søfartsstyrelsen

Caspar Brands Plads 9
4220 Korsør
Postnr. By

Att:

Rikke Wetter Olufsen, vicedirektør

22. september 2021
D21-415481

Høring af forslag til Danmarks første havplan

(Sag nr. 2021-51404)

Baggrund

Dyrenes Beskyttelse takker for muligheden for at kommentere Søfartsstyrelsens udkast til "Danmarks havplan".

Havplanens fornemmest opgave er **optimere anvendelsen af havet, så samfundet får flest mulige goder, samtidig med at den skal sikre, at benyttelsen af havet sker "bæredygtigt"**¹.

Dyrenes Beskyttelse finder, at den havplan, der ligger i høring, langt fra lever op til dette overordnede formål. Den indeholder ikke en analyse af, hvilken fordeling af aktiviteter der giver det mest optimale samfundsafkast, herunder minimere natur og miljøpåvirkningen. Udkastet til Danmarks havplan skitserer kun én løsning for placering af aktivitetszoner, som i miljøkonsekvensvurderingen² sammenlignes med en nulløsning.

Havplanen forholder sig ikke til, hvor meget af hver aktivitet der kan tillades, og derfor bliver det heller ikke muligt at vurdere, om de samlede aktiviteter er "bæredygtige"- om de vil bidrage til at nå god miljøtilstand i havet³ – og ej heller, om planen går i den rigtige retning for havmiljøet.

Havplanen er en mulighed og pligt til at samtænke menneskelige aktiviteter og natur, og Dyrenes Beskyttelse finder det uacceptabelt, at den mulighed ikke "gribes" og løses med et langt højere ambitionsniveau.

EU-minimumskrav er ikke opfyldt

Dyrenes Beskyttelse finder, at det vil være tvivlsomt, om EU vil acceptere den danske havplan, idet den ikke sikrer hovedformålet i EU-direktiv om marin fysisk planlægning¹. Derudover er minimumskravet om anvendelsen af bedste tilgængelige data for naturværdier (artikel 6 punkt 2 litra e) ikke opfyldt. F.eks. forholder havplanen/miljøkonsekvensanalysen sig alene til habitatdirektivets naturtyper og undlader således habitattyper, der er prioriterede af de regionale havkommissioner: OSPAR og HELCOM. Havplanen/miljøkonsekvensanalysen forholder sig heller ikke til de truede fiskearter, som IUCN peger på.

¹ [EU direktiv 2014/89/EU](#) "direktiv om maritim fysisk planlægning"

² "Miljøvurdering for Danmarks havplan". Søfartsstyrelsen, 2021

³ [EU direktiv 2008/56/EC](#) "havstrategidirektivet"

Specifikke bemærkninger

Forståelsen af kumulative pres er forkert

I miljøkonsekvensvurderingen³ opfatter Søfartsstyrelsen et kumulativt pres som menneskelige aktiviteter, der har den samme slags påvirkning, f.eks. udleder akvakultur og spildevand begge næringsstoffer. Dyrenes Beskyttelse finder ikke, at den forståelse er i overensstemmelse med den forståelse af kumulative pres, der i EU miljø-regi⁴. Normalt forstås kumulativt pres som det samlede pres fra flere forskellige presfaktorer på en organisme/dyregruppe/habitattype/havområde.

Dertil kommer, at de pres, der kommer fra fiskeri og klimaforandringer, slet ikke indgår i vurderingen af kumulative pres i Danmarks Havplan. Det til trods for, at fiskeri i pilotprojektet [ECOMAR](#)⁵ vurderes at være den vigtigste presfaktor i Danmarks hav, og hvor klimaforandringer vurderes som den fjerde vigtigste presfaktor.

Dyrenes Beskyttelse finder, at der er tale om alvorlige mangler i forhold til vurderingen af kumulative pres, og finder det særligt uforståeligt i den forstand, at arbejdet er lavet for hele det danske søterritorie i projektet ECOMAR⁵. Det bemærkes i den sammenhæng, at Sverige anvender, tilsvarende analyser for kumulative pres (værktøjet [Symphony](#)⁶) i deres havplan.

Strengt beskyttede områder

Udpegningen af beskyttede havstrategiområder i Nordsøen og Østersøen har været i høring, men er stadig ikke endeligt besluttet. Miljøministeriets udkastet lægger op til, at der udpeges 4,1 % af Danmarks hav som strengt beskyttede områder. Det er langt under de 10 %, som er målet i EU's biodiversitetsstrategi for 2030⁷, og endnu længere fra de 30 % af havet, som Dyrenes Beskyttelse mener, skal overlades på naturens præmisser⁸. Danmark har støttet EU's mål om, at 10 % af EU's

⁴ Begrebet kumulativt pres er f.eks. beskrevet i "[Danmarks havstrategi II, første del](#)". Miljø- og Fødevareministeriet, 2019. https://mfvm.dk/fileadmin/user_upload/MFVM/Natur/Havstrategi/HSII_foerste_del_-_endelig_udgave.pdf

⁵ "ECOMAR: A datadriven framework for ecosystem-based Maritime Spatial Planning I Danish marine waters". Andersen et al., 2020. https://backend.orbit.dtu.dk/ws/portalfiles/portal/236890652/7562_2020_ECOMAR_report_141220.pdf

⁶ "Symphony – integreret planeringsstød for statslig havsplanering utifrån en ekosystemansats". Havs och Vatten myndigheten, Sverige, 2018. <https://www.havochvatten.se/data-kartor-och-rapporter/rapporter>

⁷ EUs biodiversitet strategi for 2030: "Naturen skal bringes tilbage I vores liv". COM/2020/380 https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:a3c806a6-9ab3-11ea-9d2d01aa75ed71a1.0004.02/DOC_1&format=PDF

⁸ "[Høringssvar](#); udkast til udpegning af beskyttede havstrategiområder i Nordsøen og Østersøen omkring Bornholm". Dyrenes Beskyttelse, 2021.

https://www.dyrenesbeskyttelse.dk/sites/dyrenesbeskyttelse.dk/files/H%C3%B8ringssvar%20fra%20Dyrenes%20Beskyttelse_Beskyttede%20HSD%20omr%C3%A5der_sag%20nr.%202021-5494%201.0.pdf

DYRENES BESKYTTELSE

hav skal have streng beskyttelse. Dyrenes Beskyttelse mener, at Danmark som minimum skal leve op til at udpege 10 % af alle Danske havområder som strengt beskyttet, og at det skal ske i forbindelse med Danmarks første havplan. Når man først har prioriteret områder til specifikke industriformål, er det vanskeligt at lave om på, hvis man senere finder ud af, at det var der, den optimale placering af natur var.

Dyrenes Beskyttelse henstiller til Søfartsstyrelsen, at Danmarks første havplan laves om

Havet er langt fra målsætningerne i havstrategidirektivet om god økologisk tilstand. Det er en bunden opgave for Danmarks første havplan at medvirke til at målene i havstrategidirektivet nås. I en fremtid, der byder på yderligere menneskelige pres på havet f.eks. fra udbygning af den grønne energisektor, talrige infrastrukturprojekter og klimaforandringer, er der ekstra grund til, at Danmarks havplan sikrer, at det kumulative pres falder. Skruer man op for presset et sted, f.eks. vedvarende energi, bliver man nødt til at skue tilsvarende ned for presset på andre aktiviteter.

Danmarks havplans mangel på optimering af samfundsgoder, herunder forbedret havmiljø, gør havplanen nyttesløs ud fra et natursynspunkt. Derfor henstiller Dyrenes Beskyttelse til, at Danmarks første Havplan laves markant om. Vi henstiller til, at der laves nye beregninger, der konfliktminimerer menneskelige aktiviteter og påvirkninger på havnaturen, og at disse beregninger laves ved hjælp af samme tidssvarende værktøjer som dem, der anvendes i Sveriges havplan og i ECOMAR projektet.

Hvis Erhvervsministeriet og Søfartsstyrelsen vælger at følge henstillingen fra Dyrenes Beskyttelse, vil vi opfordre til, at man udover naturgrundlaget inkluderer og optimerer klimahensyn; f.eks. ved at beskytte områder, hvor der lagres særligt meget kulstof "blue carbon areas"; ålegræsområder, stenrev med makroalger og de dybeste dele af havet/sedimentationsområder. Derudover kunne man i havplanen udpege områder, hvor stenrev og ålegræsområder ønskes genetableret og restaureret.

Dyrenes Beskyttelse vil meget gerne indgå i dialog om, hvordan Danmarks første havplan udvikler sig i den retning og sikrer havmiljøet, levesteder for dyrene og således også bidrager til god dyrevelfærd.

Med venlig hilsen

Britta Riis, direktør

Nicolaj Lindeborgh, biolog